

SEAS

Shaping European Research Leaders
for Marine Sustainability

JŪRAS TELPISKĀ PLĀNOŠANA (JTP)

*LU ĢEOGRĀFIJAS UN ZEMES ZINĀTŅU
FAKULTĀTES
TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS
STUDIJU PROGRAMMĀ*

DR.IUR. LEILA NEIMANE

LATVIJAS UNIVERSITĀTES JURIDISKĀS FAKULTĀTES
JURIDISKĀS ZINĀTNES INSTITŪTS - BERGENAS
UNIVERSITĀTES JURIDISKĀ FAKULTĀTE

15.12.2023.

SATURS

1. JTP jēdziens

2. JTP nepieciešamība

3. JTP tiesiskais regulējums/pašreizējās situācijas raksturojums

4. Galvenie JTP jomas izaicinājumi

Avots: Matt Wojtaś on Unsplash

JTP DEFINĪCIJAS

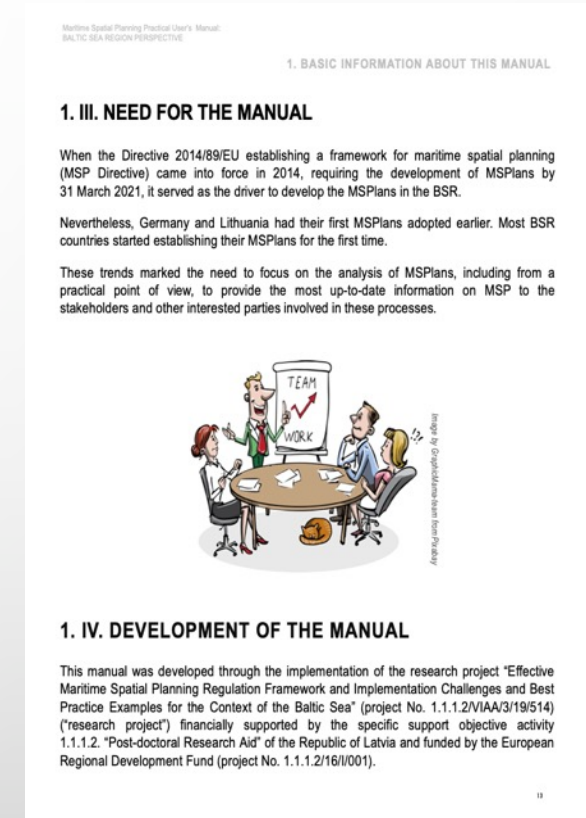
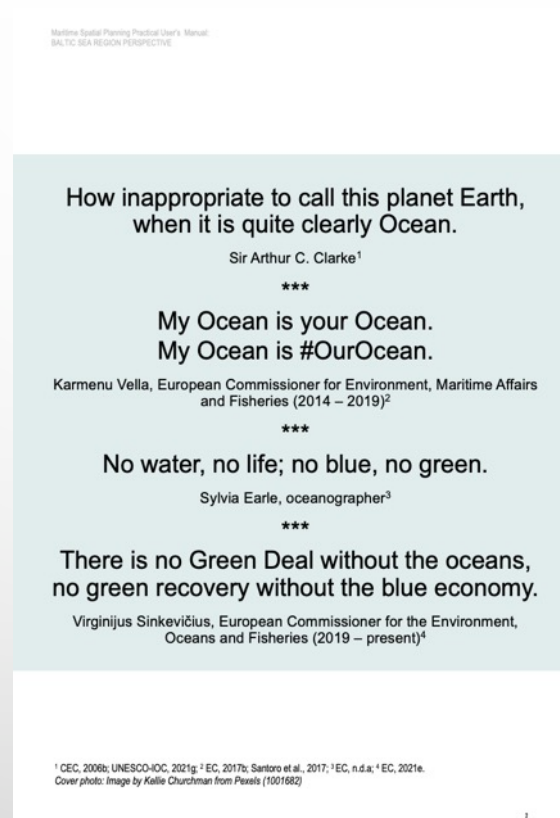
- «PUBLISKS PROCESS, LAI ANALIZĒTU UN VEIKTU CILVĒKA DARBĪBU TELPISKO UN LAIKA SADALĪJUMU JŪRAS TERITORIJĀS AR NOLŪKU SASNIEGT EKOLOĢISKOS, EKONOMISKOS UN SOCIĀLOS MĒRĶUS, KAS NOTEIKTI POLITISKĀ PROCESA GAITĀ.»

EHLER AND DOUVERE, 2009, P. 18.

- «PROCESS, KURĀ ATTIECĪGĀS DALĪBVALSTS IESTĀDES ANALIZĒ UN ORGANIZĒ CILVĒKA DARBĪBAS JŪRAS TERITORIJĀS, LAI SASNIEGTU EKOLOĢISKOS, EKONOMISKOS UN SOCIĀLOS MĒRĶUS.»

JTP DIREKTĪVAS 2014/89/ES 3. PANTA 2. PUNKTS

PRAKTISKĀS ROKASGRĀMATAS IZSTRĀDE

Rokasgrāmata pieejama:

https://www.jf.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/Apaksvietnes/Fakultates/www.jf.lu.lv/zinas/Manual_09062023.pdf

ROKASGRĀMATAS SATURS

1. Pamatinformācija par rokasgrāmatu
2. JTP raksturojums: vēsture, tiesiskais regulējums, mērķis un būtība un procesa posmi
3. Baltijas jūras reģions un piekrastes dalībvalstu profili
4. Zilās ekonomikas nozares
5. Labākā JTP reģionālā prakse
6. JTP izaicinājumi
7. JTP efektivitāte

Nākotnes vīzija

2. II. LEGISLATION

"The adoption of the Directive and its implementation has made the EU the grouping of countries that is most advanced in developing MSP, and an international point of reference in this field."

EC.COM(2022) 185 final, pp. 16 – 17.

3. BALTIC SEA REGION AND COUNTRY PROFILES

"In the Baltic, I think, there's always been this sense: we're in this together; we must develop a common vision for the whole Baltic Sea. As a result, in the Baltic, they have many visions, many sorts of joint platforms, I would say, to bring people together around the sea."

informant #42 – MSP researcher and practitioner, Germany, pc, March 11, 2022

"The planning community in the Baltic Sea Region are quite connected, and there is a very active exchange of experiences all the time. We have a kind of community where we inspire and learn from each other and also collaborate with HELCOM, VASAB, and MSP Working Group."

informant #13 – spatial planner, Latvia, pc, January 20, 2022

1. JTP JĒDZIENS

Maritime Spatial Planning Practice Users' Manual
BALTIC SEA REGION PERSPECTIVE

2. III. PURPOSE AND NATURE OF MSP

The Recital 19 of the MSP Directive declares that "the main purpose of [MSP] is to promote sustainable development and to identify the utilisation of maritime space for different sea uses as well as to manage spatial uses and conflicts in marine areas."

4. BLUE ECONOMY SECTORS: CHARACTERISTICS AND FUTURE CHALLENGES

"The driver of the Blue Economy is that land ecosystem is overused. I mean, we are on the carrying capacity, as you say in ecology, on land. About 50% of the primary production goes to humans and all the animals we eat; the rest is for all the other things that live on land. So, if we look in the future to feed another 3 billion people coming here in the next 50 years, the land will not cope with it. So, we must go to the sea and help the land ecosystem. Therefore, we could see the blue farms growing and the blue fields and more food production from the sea."

informant #2 – MSP researcher and practitioner, Sweden, pc, December 2, 2021

1. JTP JĒDZIENS

JTP Baltijas jūrā

«2005. gadā mums bija vairāk jomu, kurās mēs nepieņēmām nekādus noteikumus. 2016. gadā tas bija savādāk... ja paskatās kartē, jūras telpa ir patiešām pārpildīta, tāpēc gandrīz vairs nav atlicis brīvas vietas, kas arī nozīmē, ka mums bija vairāk konfliktu, kurus cenšamies regulēt... vai vairāk potenciālu konfliktu,»

respondents #8, Vācija, personiskā komunikācija, 2021. gada decembris

DAŽĀDIE IZMANTOJUMI JŪRĀ

Kuģniecība un
ostu attīstība

Zvejniecība

Akvakultūra

Tūrisms

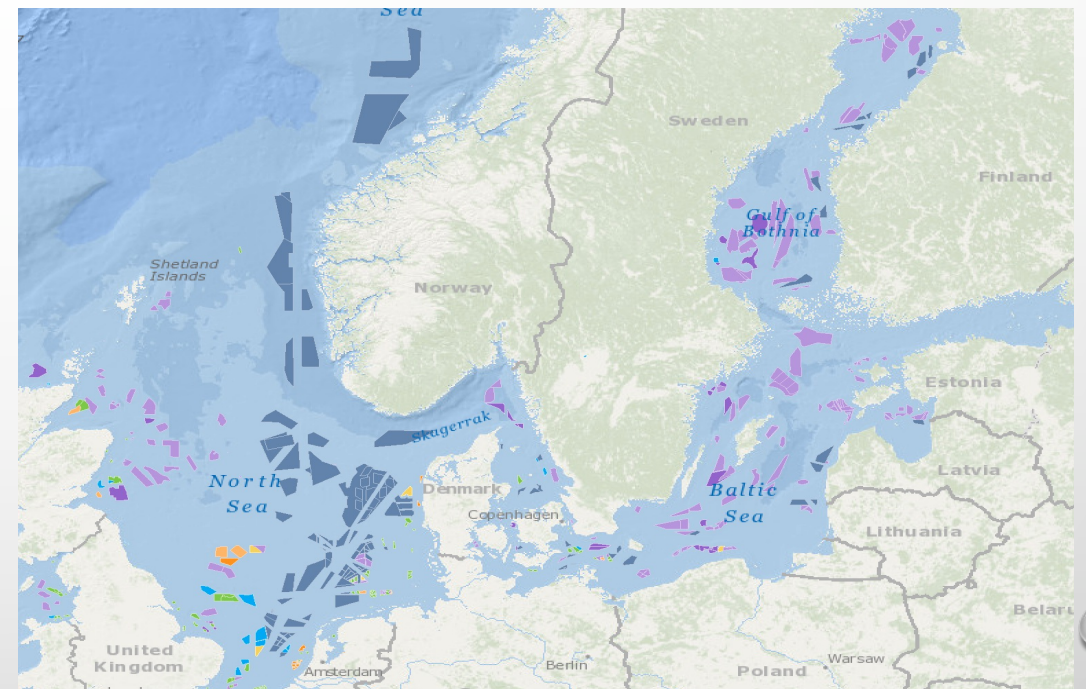
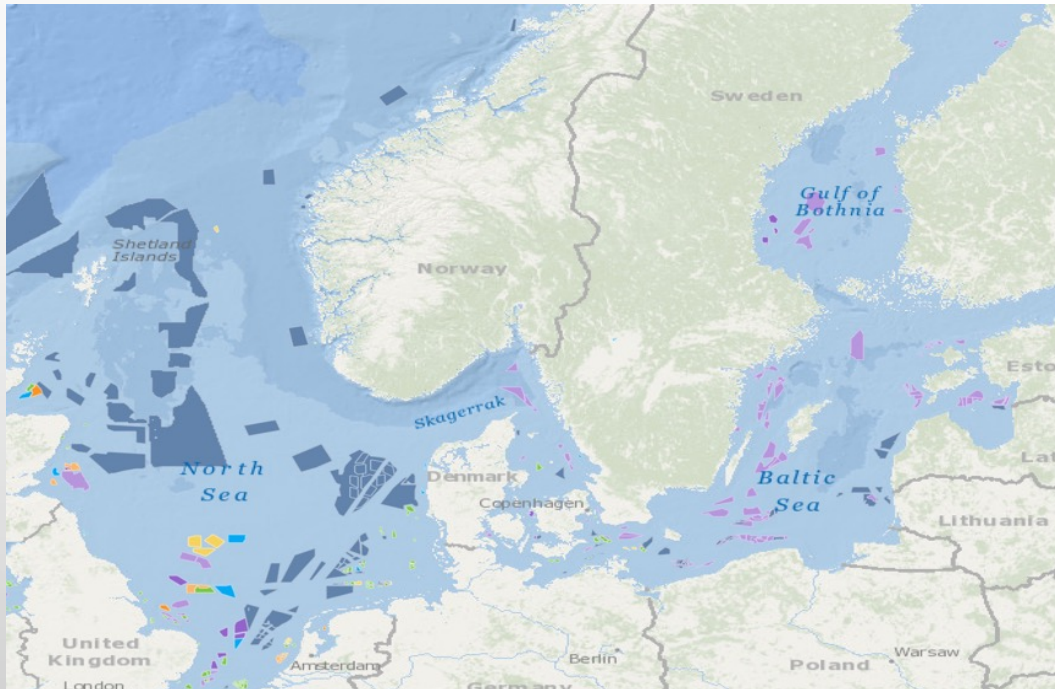
Atkrastes
enerģija

Jūras
biotehnoloģija

Jaunās
zemūdens
tehnoloģijas

Ekosistēmu un
bioloģiskās
daudzveidības
aizsardzība

ATKRASTES VĒJA ENERĢIJAS ATTĪSTĪBA

Avots: <https://map.4coffshore.com/offshorewind/>: attēls pa kreisi – 2021./2022. gads un attēls pa labi – 15.12.2023.

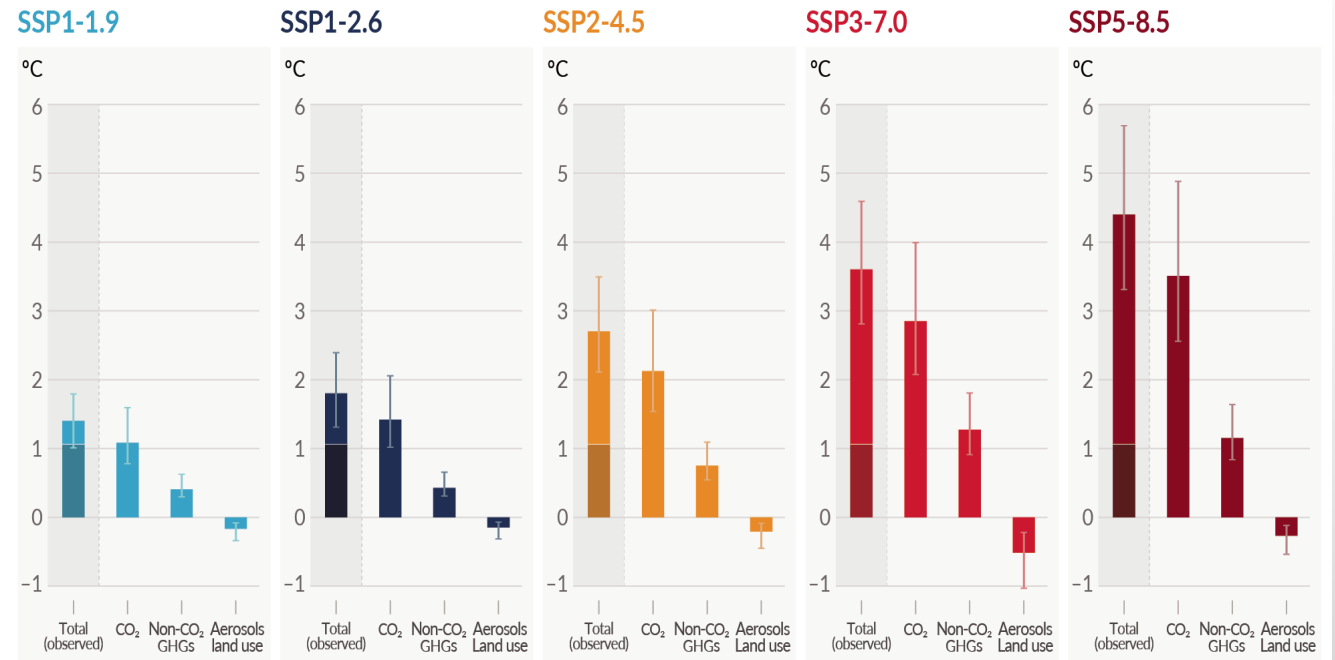
KLIMATA PĀRMAIŅAS

- Atbilstoši visiem Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) emisiju scenārijiem globālā sasilšana ir neizbēgama;
- Tomēr, ja tiks īstenotas (efektīvas) papildus klimata politikas, to var ierobežot līdz 1,5 – 2 grādiem saskaņā ar Parīzes nolīgumu.¹

Kopējā sasilšana (līdz šim novērotā sasilšana tumšākā nokrāsā), sasilšana no CO₂, sasilšana no ne-CO₂, SEG un atdzišana no izmaiņām aerosolos un zemes izmantojumā

(b) Contribution to global surface temperature increase from different emissions, with a dominant role of CO₂ emissions

Change in global surface temperature in 2081–2100 relative to 1850–1900 (°C)

Total warming (observed warming to date in darker shade), warming from CO₂, warming from non-CO₂ GHGs and cooling from changes in aerosols and land use

Avots: IPCC, 2021.

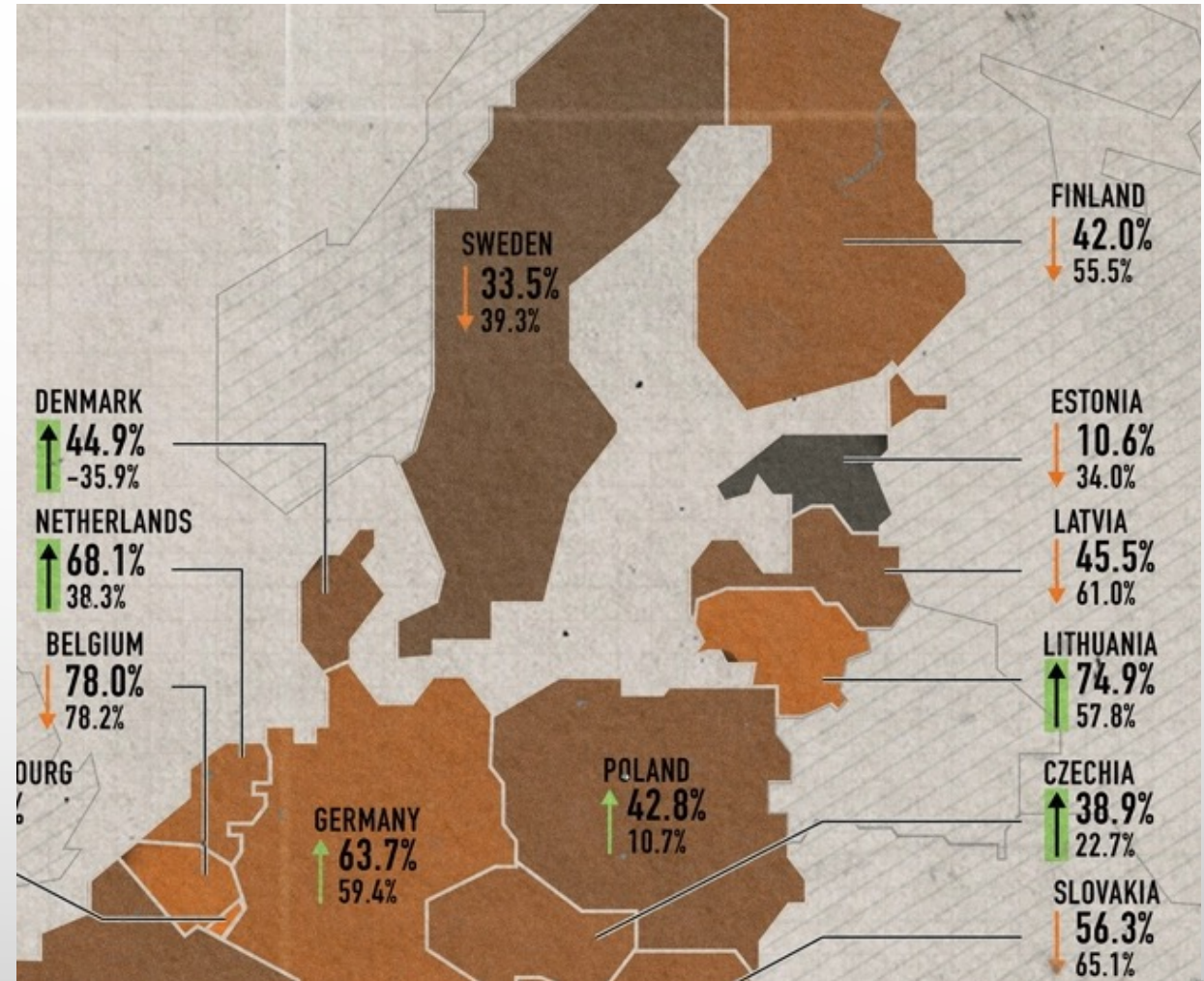
¹ VASAB, 2021 (Meyer).

EKONOMISKIE UN POLITISKIE APSVĒRUMI

- Energoresursu cenu paaugstinājums (piemēram, gāzei globālā mērogā 170% 2021. gadā)¹;
- Nestabilie ģeopolitiskie apstākļi;
- Baltijas jūras reģiona un ES enerģijas (ne)atkarība;
- Latvijas enerģijas atkarības samazinājums (45,5% 2020. gadā salīdzinājumā ar 61% 2000. gadā);
- ES vidēji 57,5% 2020. gadā pret 56,3% 2000. gadā².

¹ VASAB, 2021 (Meyer); ² Lu and Athul, 2022 pēc Eurostat, eia, Statista.

Enerģijas (ne-)atkarība Baltijas jūras reģionā 2020. gadā, salīdzinot ar 2000. gadu

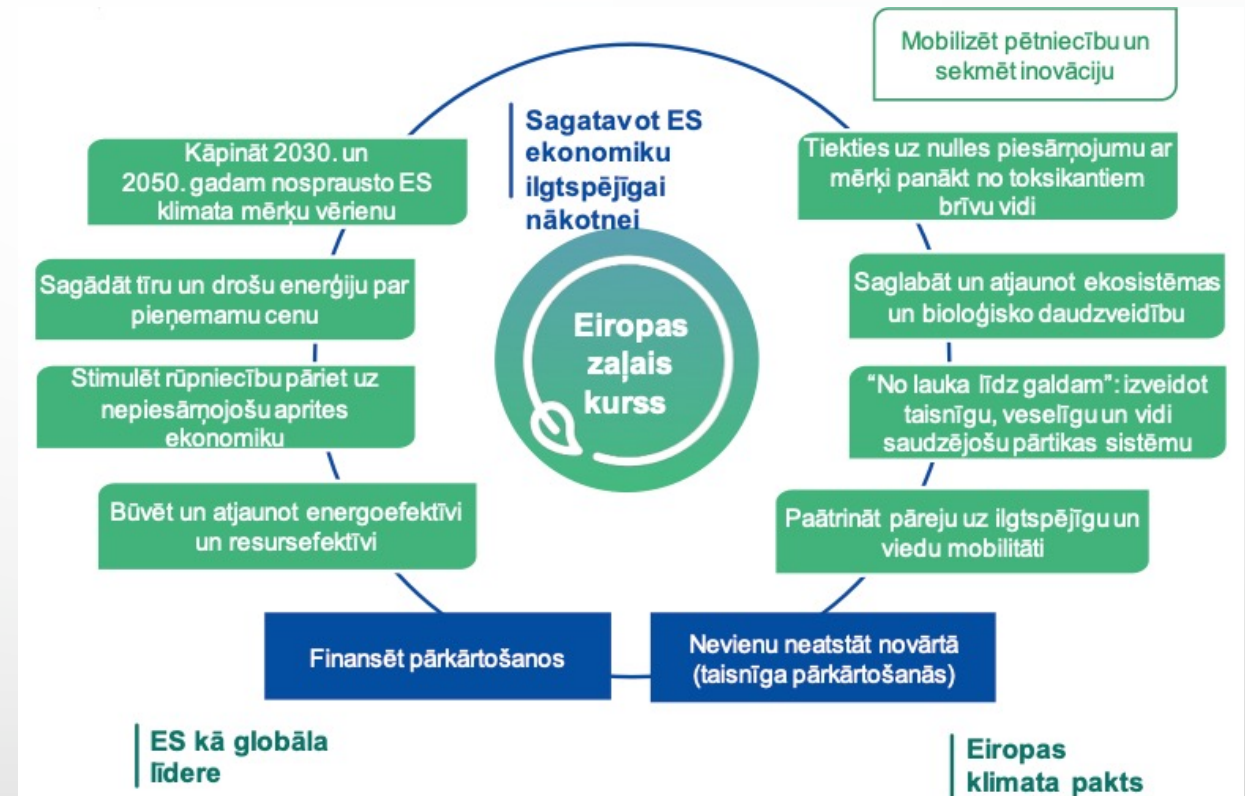

Avots: Lu and Athul, 2022 pēc Eurostat, eia, Statista

EIROPAS ZAĻAIS KURSS

- Publicēts 2019. gada decembrī;
- Siltumnīcefekta gāzu (SEG) neto emisiju samazināšana līdz nullei 2050. gadā un ekonomiskās izaugsmes atsaistīšana no patēriņa;
- Pilnīga transformatīvu rīcībpolitiku un pasākumu kopuma izstrāde;
- Skar tādas jomas kā klimats, enerģija, vide, lauksaimniecība un pārtika, transports, rūpniecība un finanses.

Eiropas zaļais kurss: dažādo zaļā kursa elementu ilustrācija

Avots: EK, COM(2019) 640 final.

¹ EK, COM(2019) 640 final.

ZILĀS EKONOMIKAS SEKTORI: ATKRASTES VĒJA ENERĢIJA / ZVEJNIECĪBA

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual
BALTIC SEA REGION PERSPECTIVE

4. IV. OFFSHORE RENEWABLE ENERGY

"One subject really stands out and, of course, is the wind power, offshore wind parks, and areas found within MSP. This has raised a lot of questions. So, when we consider blue growth, like algae farms or mussel farms, these things are considered less impactful, so they don't raise many questions. Neither do, let's say, protect the cultural heritage, the wrecks in the sea bottom or maybe other uses, like maritime transport. That doesn't raise that many questions, but the main focus has been on the areas that are found suitable for offshore wind energy production."

Informant #29 – spatial planner, pc, Estonia, February 17, 2022

"I think the main planning task is then the requirement from the society, how many windmills are needed to supply the society with energy. But then there will be conflicts – the fishery, environment, ecosystems, etc. And I think the MSP process is a necessary process to combine all these different needs for sustainable marine planning in a way that everything needs to be considered, so the increase in offshore structures in a way that fishery is still possible, that still, the ecosystem is not suffering and so on,"

Informant #59 – MSP researcher, Germany, pc, April 4, 2022

"When promoting wind, you can say that it is the cheapest form of energy production. It is the greenest form of energy production. It is necessary to develop as much of this wind energy capacity as possible in Latvia to reduce the price and promote local production and, thus, the reliability of this energy supply. However, it must be considered that the wind alone will not solve all electricity issues. The sun alone will not. These are not mutually exclusive. Likewise, any generative power cannot exist by itself. It is theoretically possible, but considering the system we operate in, the system provides it. Each production unit brings a certain contribution to energy security and development... Please put it in this basket, and it only strengthens this industry. If the wind doesn't work, the sun will. If the sun doesn't work, there will be wind,"

Informant #16 – business representative, Latvia, pc, January 24, 2022

"20 years ago, we started with projects trying to find out how it works to have a monopile in the water to have a windmill on top of it. It was a general opinion that it would collapse and never work. And 15 years later, wind energy offshore is the thing to go,"

Informant #40 – MSP researcher and practitioner, Germany, pc, March 10, 2022

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual
BALTIC SEA REGION PERSPECTIVE

4. II.A. FISHERIES

"We in fisheries feel left out, as the last in line for using marine space, even though fishing is one of the first. And as our fishermen also said when the MSP process started: anyone else can go and do something on the shore that is not a boat... wind farms can also be built on the shore... but we fishermen – we can't drive along the shore, we need the sea. We have no other place. But on the other hand, there are other examples of MSP where specific calculations of marine areas from fishing were made. Attempts were made to put them on the map, thus showing priority areas for fishing and sea areas, in which, if someone wants to enter, then coordination with fishing is necessary... not so in our case, that fishermen must agree with all who will enter the waters of the sea,"

Informant #63, Latvia, pc, April 21, 2022.

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual
BALTIC SEA REGION PERSPECTIVE

4. II.A. FISHERIES

- In the MSPlan, it is also necessary to consider places crucial for various life phases and vital fish habitats (where fish spawn, reside, or grow).¹

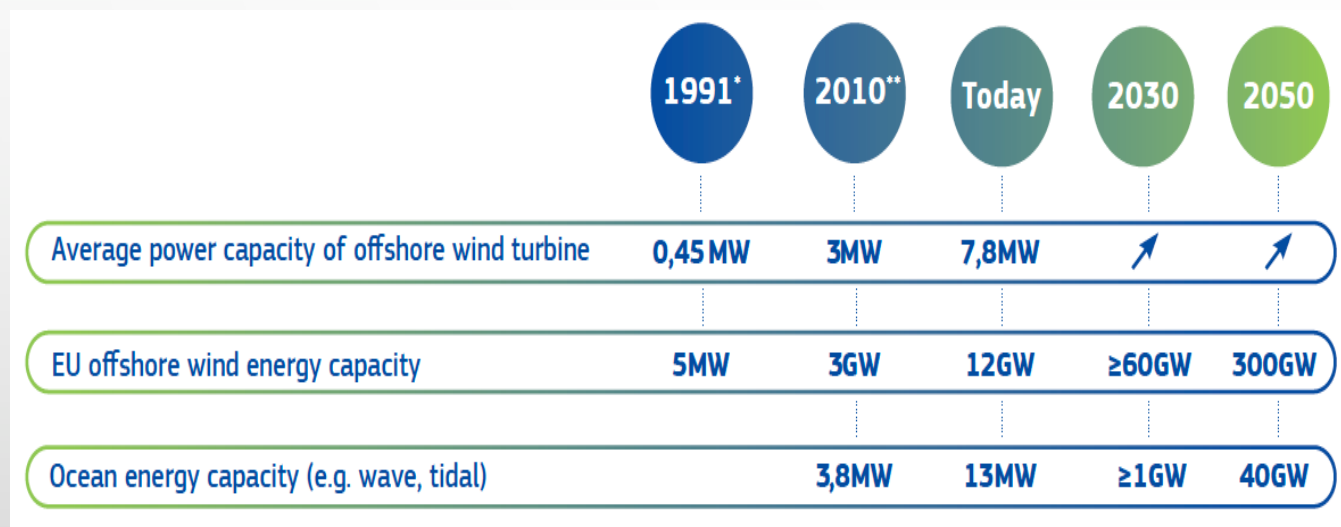
BEST PRACTICE EXAMPLE. Because there is no other regulatory mechanism for protecting spawning grounds in Germany, it is included in the Mecklenburg-Vorpommern MSPlan as a fishery resource. To facilitate easier fish stock recovery, conflicting usage is avoided on spawning grounds, particularly for herring. Also, in the MSPlan of the Åland Islands, areas are indicated that may be significant for fish spawning and nursery. The locations are a collection of data that the provincial government's fisheries department has gathered from numerous research and models.

Source: Informant #8, Germany, pc, December 22, 2021; European MSP Platform, 2022c.

¹ UNESCO-IOC/EC, 2021 after elaborated by MSPglobal with inputs from multiple experts and bibliographic references.

JŪRAS VĒJA ENERĢIJAS JAUDAS

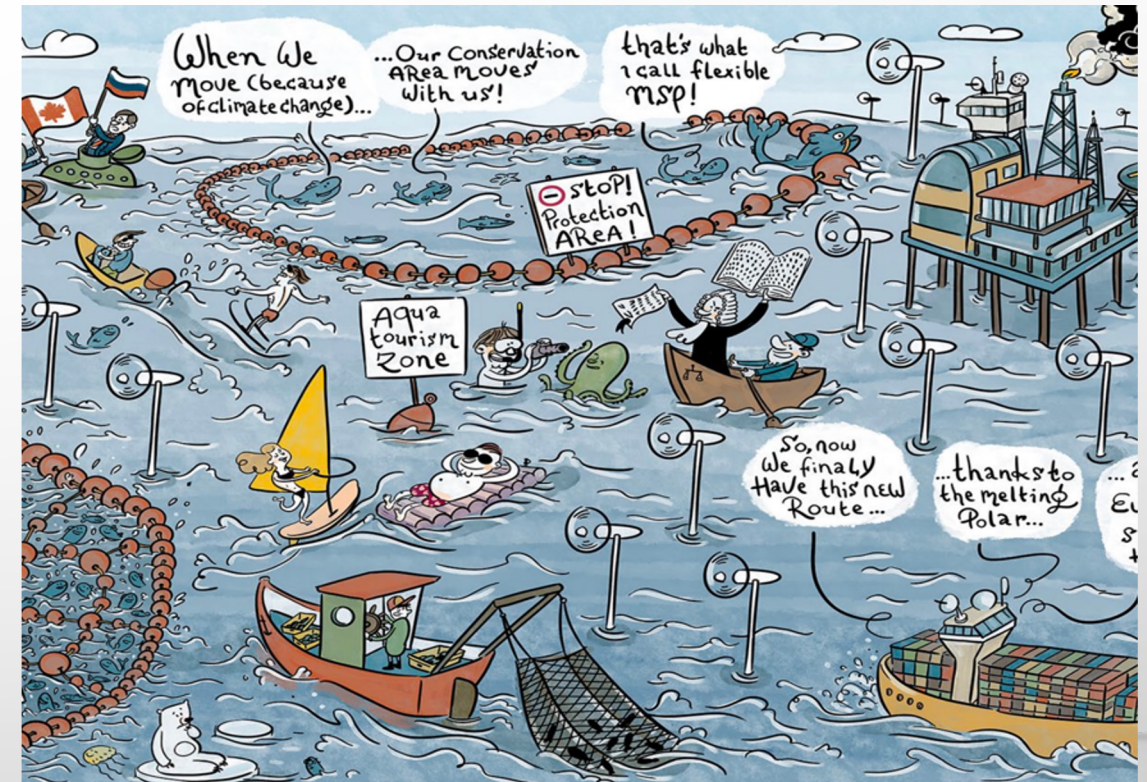
Avots: EC, 2020a; EK, COM(2020) 741 final.

Country	Number of 500 MW wind farm blocks	Identified potential capacity [GW]	Potential Net Energy Production [TWh]
Denmark	39	19.5	70.7
Estonia	14	7.0	24.0
Finland	16	8.0	26.0
Germany	16	8.0	29.1
Latvia	29	14.5	49.2
Lithuania	9	4.5	15.5
Poland	24	12.0	43.2
Sweden	40	20.0	68.2
Total	187	93.5	325.9

Avots: COWI, 2019

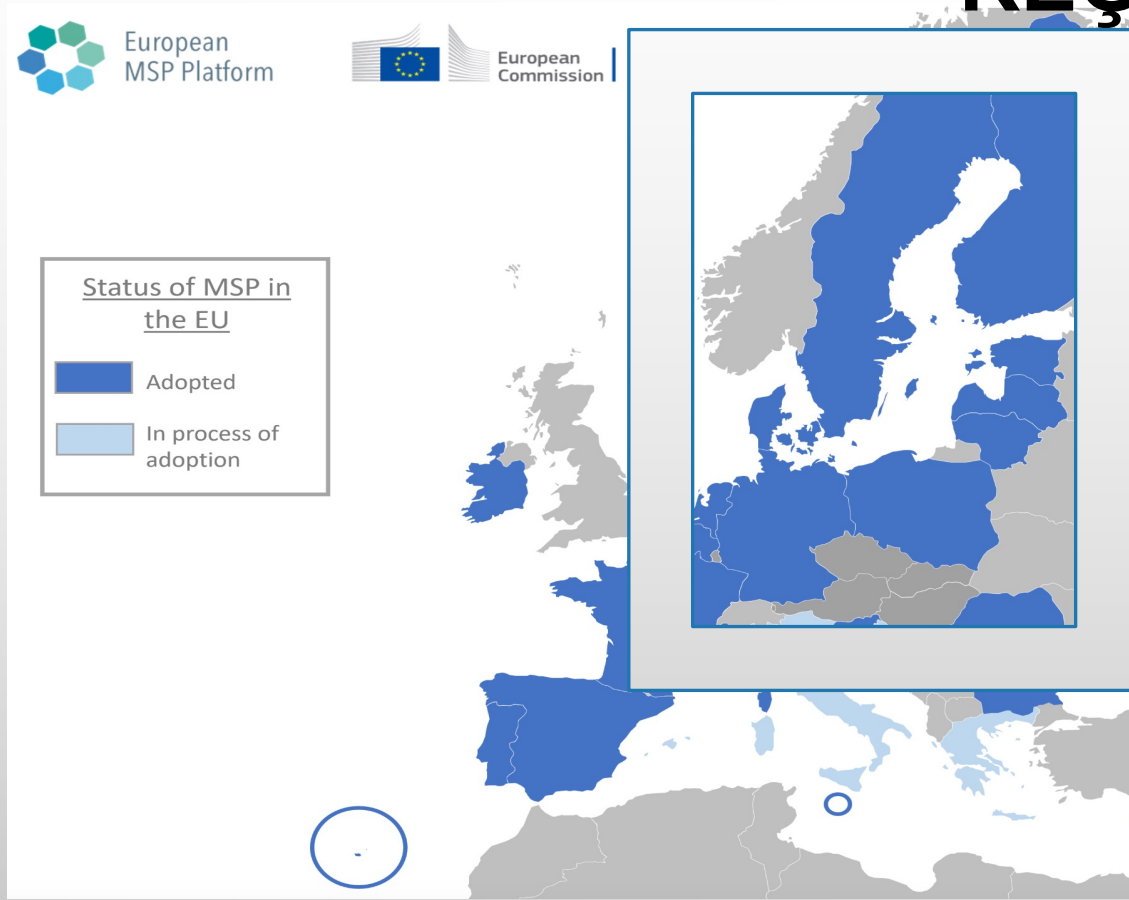
NORMATĪVAIS IETVARŠ EIROPAS SAVIENĪBĀ

- Direktīva 2014/89/ES (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru (JTP direktīva)
 - Attiecas uz 22 ES piekrastes dalībvalstīm
 - Paredz plānu izstrādi līdz 2021. gada 31. martam
- JTP ir arī saistīta ar:
 - Integrēto Jūrlietu politiku (2007)
 - Jūras stratēģijas pamatdirektīvu (2008/56/EK)

Avots: Bas Kohler (www.baskohler.nl).

PIEŅEMTIE PLĀNOJUMI BALTIJAS JŪRAS REĢIONĀ

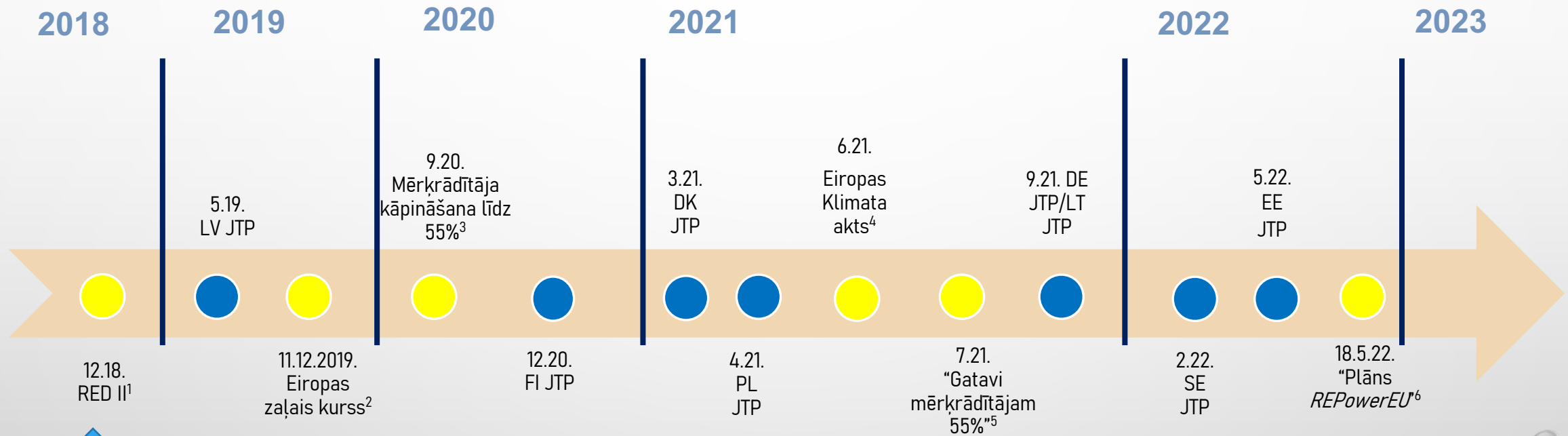

Avots: <https://maritime-spatial-planning.ec.europa.eu/msp-practice/countries/>

3. TIESISKAIS REGULĒJUMS/ PAŠREIZĒJĀS JTP SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

LAIKA SKALA

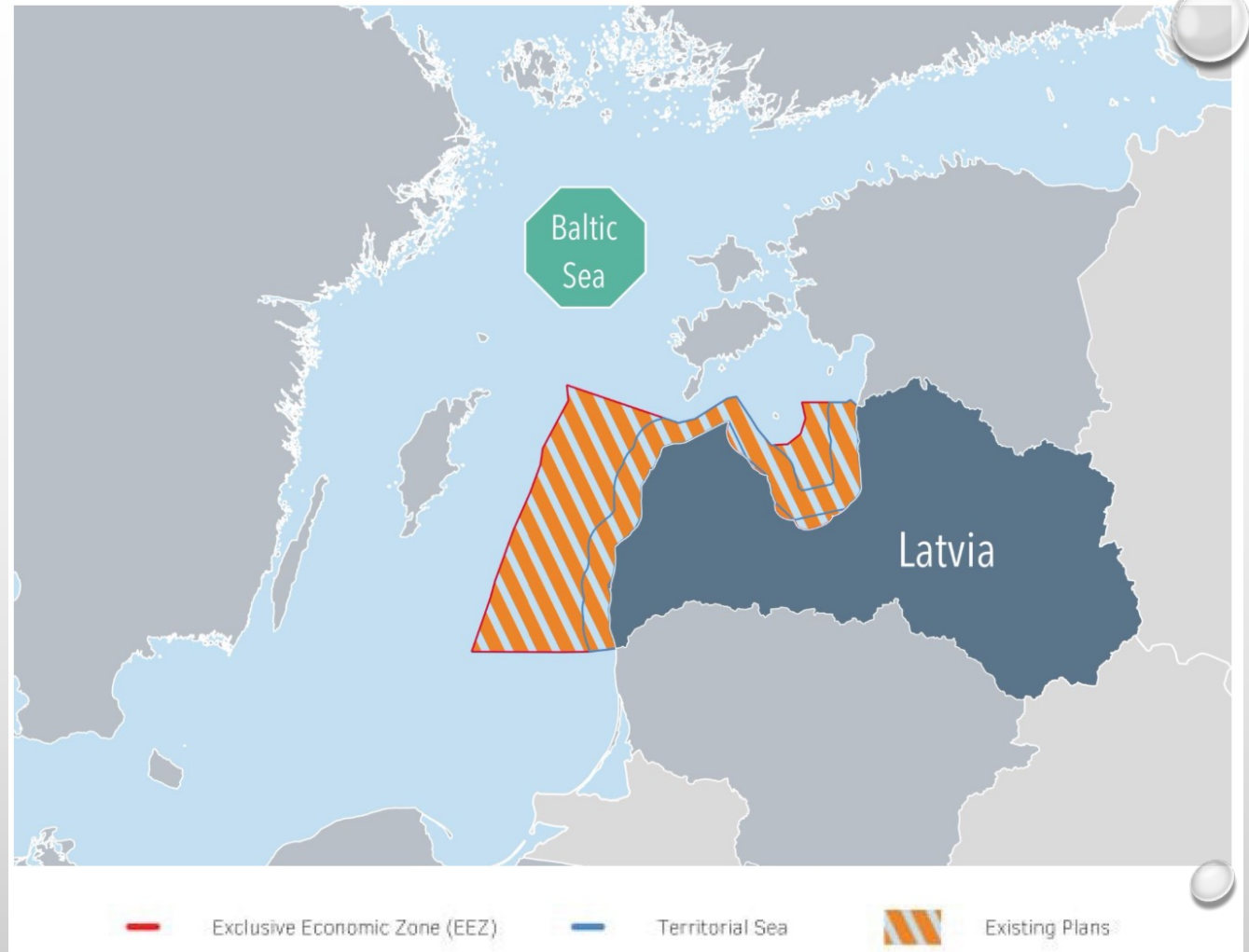
¹ Atjaunojamās enerģijas direktīva 2018/2011; ² EK, COM(2019) 640 final;
³ EK, COM(2020) 280 final; ⁴ Regula 2021/1119; ⁵ EK, COM(2021) 550
final; ⁶ EK, COM(2022) 230 final; ⁷ European Parliament, 2023.

1) SEG samazinājums no vismaz 40% līdz 55% 2030. gadā; 2) atjaunojamās enerģijas īpatsvars no vismaz 32% līdz 45% 2030. gadā.⁷

JTP ĢEOGRĀFISKI

- Latvijas Republikas jurisdikcijā esošie Latvijas Republikas iekšējie ūdeņi, teritoriālā jūra un ekskluzīvā ekonomiskā zona (EEZ)
- Kopējā Baltijas jūras ūdeņu platība 28 500 m², iekšējie ūdeņi 668 km², teritoriālā jūra 10 178 km² un EEZ 17 656 km²
- Latvijas jūras ūdeņi veido 7,2 % no Baltijas jūras kopējās platības.

Avots: MSP. Maritime Spatial Planning Information: Latvia. European MSP Platform. Pieejams: <https://maritime-spatial-planning.ec.europa.eu/countries/latvia>

PIEMĒRS. VALSTS PROFILS: LATVIJA

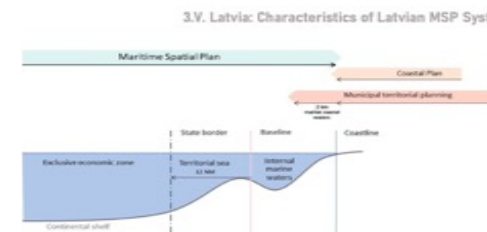
1. Pamatinformācija, tostarp ģeogrāfiskie dati un galvenā informācija par plānojumu
2. Apkopotā veidā:
 - Sniegts JTP regulējošais ietvars
 - Izklāsts par plāna sagatavošanu, vietu plānošanas sistēmā
 - Ilustrācijas ar ekspertu komentāriem
 - Labās prakses piemēri

3. TIESISKAIS REGULĒJUMS/ PAŠREIZĒJĀS JTP SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

3.V. Latvia: Characteristics of Latvian MSP System

1. MSP title: **The Maritime Spatial Plan the Marine Inland Waters, Territorial Sea and Exclusive Economic Zone Waters of the Republic of Latvia (Maritime Spatial Plan 2030)**
2. Spatial MSP coverage: **Entire sea waters under Latvian jurisdiction**
3. Bordering countries: **EE, LT, SE**
4. Sea area: **28 500 km²**
5. Length of coastline: **~500 km**
6. Competent authority: **Ministry of Environment and Regional Development (MoEPRD)**
7. MSP legislation in place:
8. Planning started: **2010 – 2014**
9. MSP adopted: **2019**
10. Parts of the plan: **One**
11. Planning type: **National**
12. Scale: **1:250 000**
13. Perspective of the plan: **12 years**
14. MSP review period: **6 years**
15. Action plan: **No**
16. Nature of MSP: **Binding**
17. Integration level with other plans: **Self-standing**
18. Adoption (generation): **First**
19. Maritime strategy: **No**
20. Digitisation of the plan in an accessible format: **No**
21. Other MSPs in force: **No**

Scheme of MSP coverage in Latvia. Source: European MSP Platform, 2023a.

- The MSPlan provides the initial outline on the usage of the sea territories and a framework for further elaboration.

Regulations of the Cabinet of Ministers No. 740 "Procedures for the Development, Implementation, and Monitoring of the Maritime Spatial Plan" (2012)

Marine Environment Protection and Management Law

"...we were very early talking to our stakeholders sufficiently early and in good time. You could say that it was just such a purposeful effort."

Informant #7 – governmental official, Latvia, pc December 17, 2021.

- MSPlan was created by combining the outcomes of many prior, finished projects.¹
- Given its framework (vision, priorities, action plan), MSPlan is a long-term strategy because it attempts to achieve strategic goals. It is a territorial plan that limits where and what can be developed, according to its official title and zoning. Given the level of specificity, it can be categorized as a thematic plan because it describes a specific region on a national scale and concentrates on specific industries.²
- Four sections make up the plan: explanatory note, strategic section, a section on "Use of the sea", and the graphic part.

"In my view, one of the very important moments, characterized by this 10-year long road to the approval of the Latvian maritime spatial plan, was the ministry's intensive organization of meetings of various interested parties and dialogue between sectors. Finally, everyone got used to the idea that there will probably be wind parks at some point, aquaculture also wants to apply for its rights there and maybe there could be some other new economic activity, and even shipping and fisherman were used to not being the only ones with the sea. It has provided such a very good starting point for continuing these conversations. I think it will be a bit easier to revise all this already in this second negotiation process."

Informant #16 – MSP researcher and practitioner, Latvia, pc, January 24, 2022

¹ Veidmane et al., 2017; informant #7 – governmental official, Latvia, pc December 17, 2021; informant #13 – spatial planner, Latvia, pc, January 25, 2022.
² Neimane L. and Pozulis A., 2023, forthcoming.

Jūras telpiskais plānojums pieejams: VARAM. 2019.

<https://www.varam.gov.lv/lv/juras-planojums>

LATVIJAS TIESISKAIS REGULĒJUMS

Teritorijas attīstības
plānošanas likums

Jūras vides
aizsardzības un
pārvaldības likums

MK noteikumi Nr. 740
"Jūras plānojuma
izstrādes, ieviešanas
un uzraudzības
kārtība"

JTP PROCESI LATVIJĀ

JTP	Pieņemts/termiņš
Jūras telpiskā plānojuma (līdz 2030. gadam) pieņemšana ¹	21.05.2019.
Starpposma novērtējums ^{2, 3}	30.12.2023.
Starpposma novērtējums ³	30.12.2029.

Jūras telpiskais starpposma vērtējuma materiāli pieejami
VARAM. 2019. <https://www.varam.gov.lv/lv/juras-planojums>

¹ MK 2019.gada 21.maija rīkojums Nr. 232 "Par Jūras plānojumu Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem līdz 2030. gadam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/386969-par-juras-planojumu-latvijas-republikas-ieksejiem-juras-udeniem-teritoriatalajai-jurai-un-ekskluzivas-ekonomiskas-zonas>;

² VARAM. Jūras plānojuma starpposma novērtējums. 30.11.2023, 23 TA 2929. Pieejams: https://apportals.mk.gov.lv/lagat_acts?search/58&query/550=23-TA-2929&quicksearch; ³ starpposma novērtējums par plānojuma īstenošanu un priekšlikumi plānojuma īstenošanai.

LABĀKĀ JTP REĢIONĀLĀ PRAKSE: IEINTERESĒTO PUŠU IESAISTE UN KLIMATA PĀRMAIŅU INTEGRĀCIJA

5. THE BEST MSP REGIONAL PRACTICES

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual:
BALTIĆ SEA REGION PERSPECTIVE

5. III. EXAMPLE NO. 3: STAKEHOLDER INVOLVEMENT

- Stakeholder involvement is listed as one of the MSP's minimum requirements (MSP Directive, Article 6.2(d)).
- According to Article 9.1 of the Directive, Member States must ensure mechanisms for public participation by providing information to all interested parties, consulting relevant stakeholders and agencies, and the general public early in preparing MSPlans.
- In the BSR practice, as regards stakeholder engagement, most countries have done more than the law requires. In this regard, various solutions were applied, starting from the "Call for ideas" web map in Estonia¹ and Cooperation Network in Finland² and ending with the scientific advisory board in Germany³ and the trans-disciplinary national MSP Working Group in Latvia⁴.

¹Lees et al., 2023; informant #37 – MSP researcher, Estonia, pc, March 7, 2022; ²European MSP Platform, 2022c; ³European MSP Platform, 2022d; ⁴European MSP Platform, 2022h.

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual:
BALTIĆ SEA REGION PERSPECTIVE

5.XII. EXAMPLE 12: INTEGRATING CLIMATE CHANGE (CC) ISSUES

"I really think that climate change is a problem, and we must act on that. So, I try to develop the project because of that."

informant #12 – business representative, Estonia, pc, January 19, 2022

- In the BSR, it is expected that climate change (CC) impacts at the end of the century will be on the same scale as all other environmental pressures combined, so this will undoubtedly have a significant effect on the marine environment.¹

¹VASAB Secretariat [Markus Meier], 2021g.

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual:
BALTIĆ SEA REGION PERSPECTIVE

5.XII. EX.12: INTEGRATING CLIMATE CHANGE ISSUES

- However, one of the most outstanding examples of the integration of climate change issues into MSP in the BSR is the approach of the Swedish MSPlans, which introduced the concept of "climate refugia".
- The concept of "climate refugia" has been developed under the Pan Baltic Scope project. This concept, among other things, identifies areas important in the future for ecosystem values and services.
- Climate refugia include creating so-called "planning polygons" to organise conservation, mitigation, and enhancement (restoration).¹
- Using climate refugia, aggregate ecosystem service maps can be produced that show where to avoid certain maritime activities and ecosystem disturbance to facilitate future ecosystem services.²

"Climate refugia is the ecosystem; the species will change according to warmer water conditions, for instance, their habitats. The idea is to build certain species of marine protected areas so that they can also survive in future in a warmer world. It is a matter, not the people. It is based on species dynamics, on the ecosystem, so to build a network of interconnected marine protected areas that protect the ecosystem also in a warmer world."

informant #59 – MSP researcher,
Germany, pc, April 4, 2022

"I think one of the good practices is how we addressed nature conservation and climate aspect to some extent. It's a good example because we have developed more than already protected areas. So, we identified other areas where consideration has to be taken to nature values. As a part of this, we have the climate refugia, which is like – ok, only one part of addressing the climate issues, but still one way. I think that's a good thing."

informant #51 – governmental official,
Sweden, pc, March 24, 2022

¹VASAB Secretariat [Oskar Tomquist], 2021g; ²VASAB Secretariat [Johannes Paulsen], 2021g.

HELCOM UN VASAB

D(f)... HELCOM – Baltijas jūras vides aizsardzības komisija (Helsinku komisija) pārvalda Konvenciju par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību un vienlaikus darbojas kā vides politikas platforma reģionālā līmenī kopš 1974. gada, lai aizsargātu Baltijas jūras vidi, <https://helcom.fi>.

D(f)... Vīzija un stratēģijas ap Baltijas jūru (VASAB) ir starpvaldību tīkls, kas dibināts 1992.gadā un ietver Baltijas jūras reģiona valstu par telpisko plānošanu un attīstību atbildīgo ministru sadarbību. Tās galvenais stratēģiskais dokuments ir VASAB ilgtermiņa perspektīva teritoriālajai attīstībai Baltijas jūras reģionā, <https://vasab.org>.

JTP IZAICINĀJUMI: TIESVEDĪBAS RISKS, LĪDZĀSPASTĀVĒŠANA AR DABAS TERITORIJĀM UN PĀRROBEŽU SADARBĪBA

6. CHALLENGES OF MSP

"Now, that you think that it was the first planning round, and it might be so that they [politicians] were not sure what they were deciding, and we had to inform them. And then it might be so that during the second planning round, they will find out – 'Oh, now I know what the MSP means and what the aims of MSP are. Now I have something to say, and I want more local conditions and regional development ambitions to show through the plan. I'm quite sure it will be much harder during the second planning round than it was during this first.'"

informant #34 – regional official, Finland, pc, February 24, 2022

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual
BALTIC SEA REGION PERSPECTIVE

6. IV. CHALLENGE NO. 4: RISK OF PROCEEDINGS

- The risk of proceedings should be emphasised more often in the field of MSP. Most likely, this is mainly because this topic has been less relevant in MSP until now. Except for the case in Estonia, when the part of the Hiiumaa plan concerning offshore wind energy extraction areas was challenged, there are no other cases where legal proceedings have been initiated. Therefore, the risk of legal proceedings is considered high in Estonia.¹
- The risk of litigation exists purely objectively in the field of MSP, and it is very precisely described in the opinion expressed by one respondent:

EXPERIENCE GAINED – ESTONIA. "If we are on land, usually in the planning process, the next level is a detailed plan, and then after this detailed plan is coming to this building project process. Then we have this general planning where we choose the area. And then coming next step, the next planning stage. But on the sea, the next stage is a building project, with no next planning level. For building projects, there is also environmental impact analysis. Still, the court says that in the planning process, we must be sure when we don't have the next level of planning. It is why they say that we can't say that it's safe and must cancel it [Hiiumaa plan wind energy areas]."

informant #14 – spatial planner, Estonia, pc, January 21, 2022.

"The main challenge is the implementation of specific objects and activities from the general level of MSP. In practice, it may turn out that the MSP is too general (highly open to interpretation), and specific projects (wind farms, cables, fish farms) get stuck in disputed details (for example, what type of wind turbine foundation must be, whether an electric cable may pass through a Natura 2000 area). The danger is the further (years-long) proceedings of the MSP (and/or marine projects) in the court system, which creates a situation where very urgent decisions and actions are delayed."

informant #12 – business representative, Estonia, pc, January 19, 2022

¹ For example, informant #12 – business representative, Estonia, pc, January 19, 2022.

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual
BALTIC SEA REGION PERSPECTIVE

6. XI. CHALLENGE NO. 11: CO-EXISTENCE WITH NATURE AREAS

- The EU Biodiversity Strategy aims to stop biodiversity loss and reverse the downward trend in biodiversity by 2030. The Member States have committed to 17 critical goals to accomplish this goal.¹

"I think the main challenge is how do we balance, in fact, energy generation and biodiversity protection. So, the most difficult conflict is going to come between those things. So, climate change will put pressure on ecosystems and biodiversity. And there are calls for protection. So, you have the biodiversity 30% and 10% targets for protection, but, on the other hand, you have this enormous pressure to generate renewable energy. So, how do we bring that together? That's going to be the biggest challenge for MSP, I believe, by far."

informant #42 – MSP researcher and practitioner, Germany, pc, March 11, 2022

"The main challenge is actually to reach environmental and climate ambitions. Some of these challenges are trade-offs, I guess."

informant #18 – MSP researcher, Sweden, pc, January 25, 2022

¹ EC, COM(2020) 380 final.

Maritime Spatial Planning Practical User's Manual
BALTIC SEA REGION PERSPECTIVE

6. XIX. CHALLENGE NO. 19: TRANSBORDER COLLABORATION

"I think there might be an opportunity to think about making it more coherent in the region. For example, Latvian and Estonian plans are binding, but Swedish and Finnish plans are only guiding. Therefore, they are very different in some cases, but we see in the region also when discussing different themes that usually the problems are the same. Consequently, we have to think more about how can we make it more coherent or how can we make it more understandable to different areas,"

informant #20 – governmental official, Estonia, pc, February 1, 2022

"I think we need to collaborate much better in the Baltic to have a living Baltic Sea in the future with something in it. Because we all depend on the water, all the countries and we are quite a few countries around that all have the borders towards the Baltic Sea,"

informant #4 – MSP researcher and practitioner, Sweden, pc December 7, 2021

4. GALVENIE JTP JOMAS IZAICINĀJUMI

LABĀKĀ JTP REĢIONĀLĀ PRAKSE/JTP IZAICINĀJUMI

- 20 labākās prakses piemēri
- 20 izaicinājumi
- Savstarpēja korelācija
- Lietojums – intuitīvā veidā

LP P/I	Labākās JTP prakses piemērs	Izaicinājums
1.	Ekosistēmu pakalpojumi (LV)	Ieviešana un procesuālā efektivitāte
2.	Kultūras (vērtību) kartēšana (EE)	JTP vispārīgais un abstraktais raksturs
3.	Ieinteresēto pušu iesaistīšana (gandrīz visas valstis)	Procesu efektivitāte
4.	Ieguldījumi vietējā sabiedrībā (SE)	Tiesvedības risks
6.	Aļģu audzēšana un apstrāde (SE, EE)	Nepilnības atsevišķu ieinteresēto pušu grupu iesaistē
7.	Gliemeņu audzēšana (SE)	Varas attiecības un dinamika
8.	Nosacītās rezervācijas teritorijas (PL)	Konfliktu vadība
9.	Daudzizmantošanas pieeja	Kumulatīvā ietekme jūras baseina līmenī
10.	Vizuālās ietekmes novērtējums (EE)	Telpas sadale un daudzizmantošana
11.	Kumulatīvā ietekme nacionālā līmenī (SE)	Līdzāspastāvēšana ar dabas teritorijām
12.	Klimata pārmaiņu jautājumu integrācija (SE)	Klimata pārmaiņu apsvērumi
13.	JTP kā zināšanu bāze (LT)	Sauszemes un jūras mijiedarbība
14.	Pārrobežu projekti (visas valstis)	Datu un zināšanu pieejamība
15.	Reģionālā līmeņa perspektīva JTP (FI)	Nenoteiktība
16.	Pieeja sauszemes un jūras mijiedarbībai (LT)	Finansiālie apsvērumi
17.	Scenāriju attīstīšana (FI)	Plānojuma adaptivitāte
18.	Digitalizācija (DK)	Saikne ar citiem politiskajiem dokumentiem un tiesību aktiem
19.	Konfliktu pārvaldības pieeja (LT)	Pārrobežu sadarbība
20.	Detalizētā plānošana (PL)	Jūras baseinu pieeju salīdzināšana

VISPĀRĒJAIS JŪRAS VIDES STĀVOKKLIS LATVIJAS JŪRAS ŪDEŅOS

- VARAM izstrādātais plāns «Pasākumu programma laba jūras vides stāvokļa panākšanai 2022. - 2027. gadā»¹:
 - Seši no vienpadsmit jūras vidi raksturojošiem kvalitatīviem raksturlielumiem neatbilst labam jūras
 - vides stāvoklim;
 - no visiem analizētajiem raksturlielumiem lielākais risks nesasnēgt labu jūras vides stāvokli līdz 2027. gadam pastāv attiecībā uz: D1 “Bioloģiskā daudzveidība”, D2 “Svešās sugas”, D5 “Eitrofikācija”, D8 “Piesārņotāju koncentrācija” un D10 “Cietie atkritumi”.

Compliance with good marine environmental status	
Kvalitatīvais raksturlielums	Statuss
D1 (bioloģiskā daudzveidība)	×
D2 (svešzemju sugas)	×
D3 (komerciālās zivju sugas)	×
D4 (barības ķēdes)	■
D5 (eutrofikācija)	×
D6 (jūras gultnes integritāte)	■
D7 (hidrogrāfiskā stāvokļa izmaiņas)	✓
D8 (piesārņotāju koncentrācija)	×
D9 (kaitīgās vielas zivīs)	✓
D10 (cietie atkritumi)	×
D11 (trokšņa piesārņojums)	■

✓ - atbilst, × - neatbilst, ■ - nav vērtēts.

Avots: VARAM² pēc LHEI Latvijas Hidroekoloģijas institūts, J. Aigars (2023)

¹ MK 2023.gada 9.augusta rīkojums Nr. 511 “Par plānu “Pasākumu programma laba jūras vides stāvokļa panākšanai 2023.–2027. gadā”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/344307-par-planu-pasakumu-programma-laba-juras-vides-stavokla-panaksana-2023-2027-gada>; ² VARAM. Jūras plānojuma starposma novērtējums. 30.11.2023, 23 TA 2929. Pieejams: <https://lapportals.mk.gov.lv/legalActs?search%5Bquery%5D=23-TA-2929&quicksearch=>

BALTIJAS JŪRAS VIDES STĀVOKLIS

«Baltijas jūru arvien vairāk ietekmē klimata pārmaiņas un bioloģiskās daudzveidības degradācija, ko katalizē eitrofikācija, piesārņojums, zemes izmantošana un resursu ieguve. Vērtēšanas periodā Baltijas jūras vides uzlabojumi nav notikuši gandrīz nemaz,»

HELCOM (2023): State of the Baltic Sea. Third HELCOM holistic assessment 2016-2021. Baltic Sea Environment Proceedings n°194.

State of the Baltic Sea 2023

THIRD HELCOM
HOLISTIC ASSESSMENT
OF THE BALTIC SEA
2016-2021

H O L A S 3

ES BIODAUDZVEIDĪBAS STRATĒGIJA 2030. GADAM

The new EU-wide Biodiversity Strategy will:

> Establish protected areas for at least:

30%
of land in
Europe

30%
of sea in
Europe

With stricter protection of remaining EU primary and old-growth forests legally binding nature restoration targets in 2021.

4. GALVENIE JTP JOMAS IZAICINĀJUMI

«Es domāju, ka galvenais izaicinājums ir tas, kā mēs faktiski līdzsvarosim enerģijas ražošanu un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību. Tātad, visgrūtākais konflikts būs starp šīm lietām. Klimata pārmaiņas radīs spiedienu uz ekosistēmām un bioloģisko daudzveidību. Mums ir arī bioloģiskās daudzveidības aizsardzības mērķi – 30% un 10%, bet, no otras puses, mums ir milzīgs spiediens ražot atjaunojamo enerģiju. Tātad, kā mēs to apvienosim? Es uzskatu, ka tas būs lielākais izaicinājums JTP,»

respondents #39 – JTP pētnieks un praktiķis, Vācija, personiskā komunikācija, 2022. gada 10. marts

«Par to ir jādomā, vai visu vajag izslēgt no dabas aizsardzības. [...] Mēs veicam šādas izmaiņas, domājot, ka nav jāizslēdz jūras vēja enerģijas ražošana vienmēr, kad atrodas kaut ko bioloģiski vērtīgu. Jāskatās, kā abi izmantošanas veidi var pastāvēt līdzās. Apsverot bioloģiskās daudzveidību, ir jāaizsargā 30% jūras teritoriju. Savukārt saskaņā ar Green Deal vai Fit for 55 gadījumā ir jānodrošina plaša jūras vēja enerģijas ieguve, tāpēc zināmā mērā iniciatīvas ir pretrunā. Un te ir vieta diskusijām par to, kā abus izmantošanas veidus kombinēt, lai tie nebūtu pretrunīgi,»

respondents #20 – ierēdnis JTP jomā, Igaunija,
personiskā komunikācija, 2022. gada 1. februāris

DAUDZFUNKCIONĀLA IZMANTOŠANA

Balstoties uz piecu jūras baseinu izpētes rezultātiem, Eiropā piemērotākajām daudzfunkcionālās pieejas aktivitāšu kombinācijām tiek uzskatītas:

1. Jūras vēja enerģija un akvakultūra
2. Jūras vēja enerģija un tūrisms
3. Jūras vēja enerģija un zivsaimniecība
4. Akvakultūra un tūrisms
5. Zivsaimniecība un tūrisms un vides aizsardzība
6. Zemūdens kultūras mantojums un tūrisms un vides aizsardzība

Avots: UNITED. Pieejams: <https://www.h2020united.eu/pilots>

¹ Przedzrymirska et al. 2018

DAUDZFUNKCIONĀLA IZMANTOŠANAS JĒDZIENS

Daudzfunkcionālā dimensija

Simbiotiska lietošana

Līdzāspastāvēšana/līdzāsatrašanās

Turpmāka/atkārtota izmantošana

DDAUDZFUNKCIONĀLA IZMANTOŠANA (DFI) BALTIJAS JŪRAS REĢIONĀ

Valsts	Plānojuma pieņemšana	DFI normatīvajos aktos	DFI stratēģiskos dokumentos un administratīvā līmenī	DFI plānojumā	DFI praksē reālajā vidē
Dānija	2021	✓	✓	✓	✓
Igaunija	2022	–	–	✓	✓
Latvija	2019	–	–	–	✓
Lietuva	2021	–	–	–	–
Polija	2021	–	–	✓	–
Somija	2021	–	–	–	✓
Vācija	2021*	✓	✓	–	✓
Zviedrija	2022	–	✓	✓	✓
Kopējais valstu skaits	–	2	3	4	6

CITI IZAICINĀJUMI LATVIJAS KONTEKSTĀ

- Vēja enerģija (kvantitatīvu mērķu trūkums Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā, pārklāšanās ar bioloģiskās daudzveidības teritorijām, izsoles procedūras ieviešana)
- Akvakultūra (Negatīva sabiedrības uztvere par zivju audzēšanu, zivju audzētavas ražotā slāpekļa daudzuma kontrole, pasākumi, kas jāizmanto, lai samazinātu zivjaudzētavu ietekmi uz vidi, kā gliemeņu un makroaļģu audzēšana)
- Viļņu enerģija (viļņu enerģijas ražošanas iespēju noteikšana un precīzs tiesiskais regulējums testēšanas vietām)

4. GALVENIE JTP JOMAS IZAICINĀJUMI

«Ko es vēlētos redzēt nākamajā desmitgadē? Es vēlētos, lai jūras telpiskā plānošana attīstītos no novitātes koncepcijas par standarta pieeju jebkurai darbībai jūrā neatkarīgi no tā, vai tā ir tradicionāla vai jauna. Līdz tam laikam... Es domāju, ka pašlaik jaunām darbībām vai darbībām, kas ir tikai izpētes stadijā, piemēram, gliemju vai jūras aļģu audzēšanai starp jūras vēja parkiem, būtu jāklūst par standarta pieejām. Es arī vēlētos, lai jebkura saimnieciskā darbība jūrā tiktu apvienota ar dabas atjaunošanas mērķi: mākslīgie rīfi, zivju audzētavas vai nārsta vietas, jūras gultnes atjaunošana, lai mēs varētu sasniegt divkāršo mērķi – klimata pasākumus un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu vai pat atjaunošanu. Tātad - līdz 2030. gadam mēs redzēsīm vai būsīm redzējuši otrās paaudzes jūras telpiskos plānojumus visās Eiropas Savienības piekrastes valstīs un, iespējams, arī Apvienotajā Karalistē. Ideālā gadījumā es domāju, ka tie būs plāni ar mērķi un vīziju, nevis tikai rasējamie dēļi, kuros tiek ieskicēts, kā sadalīt pašreizējos lietojumus. Šajā nolūkā jūras telpiskā plānošana būtu sasniegusi mērķi panākt, lai Eiropas Savienības ūdeņos būtu vismaz 60 GW jūras vēja un līdz 2030. gadam aizsargātu 30 % jūras telpas kā aizsargājamām teritorijām,»

Fēlikss Leinemans (*Felix Leinemann*), Jūras nozaru ekonomikas sektoru, akvakultūras un jūras telpiskās plānošanas vadītājs Eiropas Komisijas Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorātā¹

Avots: VASAB Secretariat. 2021. How can MSP address many ambitions, challenges? Setting the scene. Policy Debate. 4th Baltic MSP Forum. [Video] YouTube. Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=VjUBUOhKCWg>

Navigation icons: Home, Profile, Video, Library, Community

@MSPBalticSea

@MSPOFWBalticSeaNorthSea

Maritime Spatial Planning Baltic Sea
@MSPBalticSea · Scientist

[Send Message](#)

Hi! Please let us know how we can help.

Home Reviews Photos Videos More ▾

[Liked](#) [Search](#) [More](#)

Ask Maritime Spatial Planning Baltic Sea

"Can you tell me more about yourself?" [Ask](#)

"Can I learn more about your background?" [Ask](#)

"Are you available to chat?" [Ask](#)

"Where are you located?" [Ask](#)

Type a question [Ask](#)

About

[See All](#)

1 Project "Effective Maritime Spatial Planning Regulation Framework and Implementation Challenges and Best Practice Examples for the Context of the Bal... [See More](#)

212 people like this

218 people follow this

[Send Message](#)

leila.neimane@lu.lv

Create Post

[Photo/Video](#) [Check in](#) [Tag Friends](#)

Maritime Spatial Planning Baltic Sea
September 9 at 11:56 PM · [Public](#)

The Annual Science Conference of the International Council for the Exploration of the Sea (ICES) is taking place virtually, offering valuable insights and great networking options.

=====

Starptautiskās jūras resursu izpētes padomes (ICES) ikgadējā zinātnes konference notiek virtuāli, piedāvājot vērtīgu ieskatu un lieliskas tīklošanās iespējas.

[#ICESASC21](#)

[See Translation](#)

ICES 2021 ANNUAL SCIENCE CONFERENCE

6-10 September 2021

Join us online for a virtual conference

www.ices.dk/asc2021

JTP rokasgrāmata pieejama:

https://www.jf.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/Apaksvietnes/Fakultates/www.jf.lu.lv/zinas/Manual_09062023.pdf

BIBLIOGRĀFIJA I

- COWI. Study on Baltic offshore wind energy cooperation under BEMIP. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019.
- EC. Factsheet. Offshore renewable strategy. 19 November 2020a.
- EC. Factsheet. Bringing nature back into our lives. May 2020b.
- Ehler, C. N., Douvère, F. 2009. Marine Spatial Planning: a Step-by-step Approach Toward Ecosystem-based Management. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Intergovernmental Oceanographic Commission and the Man and the Biosphere Programme.
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra direktīva (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem resursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija). OV L 328, 21.12.2018.
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 30. jūnija direktīva 2021/1119, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts"). OV L 243, 9.7.2021.
- EK. Eiropas zaļais kurss. Briselē, 11.12.2019., COM(2019) 640 final.
- EK. Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana: Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā. Briselē, 17.9.2020., COM(2020) 562 final.
- EK. ES stratēģija atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciāla atraisīšanai klimatneitrālas nākotnes vārdā. Briselē, 19.11.2020., COM(2020) 741 final.
- EK. Gatavi mērķrādītājam 55%": ES 2030. gadam nospraustā klimata mērķrādītāja sasniegšana ceļā uz klimatneitralitāti. Briselē, 14.7.2021., COM(2021) 550 final.
- EK. ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam – Atgriezīsim savā dzīvē dabu. Briselē, 20.5.2020., COM(2020) 380 final.
- EK. Plāns REPowerEU. Briselē, 18.5.2022., COM(2022) 230 final.
- European Parliament. Revision of the Renewable Energy Directive. Legislative train. 03.2023. Pieejams: <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/carriage/revision-of-the-renewable-energy-directive/report?sid=6801>
- IPCC. 2021. Summary for Policymakers. No: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change.

BIBLIOGRĀFIJA II

- LHEI, J.Aigars, 2023. "Vispārējais jūras vides stāvoklis un eitrofikācijas tendences". Pieejams: <https://drive.google.com/file/d/1qU93nBnoNyRixHXhc1MZmOMYGRnG22fk/view>
- Lu, M., & Athul, A. 2022. Visualizing the EU's Energy Dependency. Visual Capitalist. Pieejams: <https://www.visualcapitalist.com/visualizing-the-eus-energy-dependency/>
- MK 2023.gada 9.augusta rīkojums Nr. 511 "Par plānu "Pasākumu programma laba jūras vides stāvokļa panākšanai 2023.–2027. gadā". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/344307-par-planu-pasakumu-programma-laba-juras-vides-stavokla-panaksanai-2023-2027-gada>
- MSP. Maritime Spatial Planning Information: Latvia. European MSP Platform. Pieejams: <https://maritime-spatial-planning.ec.europa.eu/countries/latvia>
- Przedzimirski J., Zaucha J., Depellegrin D. et al. Multi use concept in European Sea Basins. MUSES project, 2018.
- TGS 4COffshore. Pieejams: <https://map.4coffshore.com/offshorewind>
- UNITED. Pieejams: <https://www.h2020united.eu/pilots>
- VARAM. 2019. Jūras telpiskais plānojums. <https://www.varam.gov.lv/lv/juras-planojums>
- VARAM. Jūras plānojuma starpposma novērtējums. 30.11.2023, 23 TA 2929. Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts?search%5Bquery%5D=23-TA-2929&quicksearch=
- WWF. 2010. Become a maritime specialist within 10 minutes - Maritime Spatial Planning in the Baltic Sea.
- VASAB Secretariat. 2021. Offshore wind energy: Challenges and opportunities emerging from new European expansion targets. (Nele Meyer - Federal Maritime and Hydrographic Agency). YouTube [Video]. Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=QLrZngJX2A4&t=3333s>
- VASAB Secretariat. 2021. How can MSP address many ambitions, challenges? Setting the scene. Policy Debate. 4th Baltic MSP Forum. [Video] YouTube. Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=VjUBUOhKCWg>

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Avots: <http://workinglife.org.au>

Materiāls sagatavots projekta ietvaros: *European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under the Marie Skłodowska-Curie project number No 101034309*. Rokasgrāmata sagatavota un intervijas ar respondentiem veiktas Eiropas Reģionālās attīstības fonda specifiskā atbalsta mērķa 1.1.1.2. pasākuma “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” projekta Nr. 1.1.1.2/16/I/001 pētniecības pieteikuma Nr. 1.1.1.2/VIAA/3/19/514 “Efektīvas jūras telpiskās plānošanas regulējuma ietvars un īstenošanas izaicinājumi un paraugprakses piemēri Baltijas jūras kontekstā” ietvaros.

SEAS

Shaping European Research Leaders
for Marine Sustainability